

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 29.

Koosolek 10. augustil 1917 kubermangu lossi Valges saalis, Tallinnas, Toompeal.

Ilmunud oli 30 nõuniku: F. Mikkel-saar, Hans Roos, A. Palm, T. Kuusik, T. Laur, J. Lasn, J. Koort, J. Temant, A. Birk, P. Johanson, J. Reintam, M. Kiirats, Joh. Kukk, Masik, J. Kurvits, J. Januson, H. Pöhl, A. Podrätshik, A. Kurrikoff, R. Jaska, A. Veiler, H. Reiman, H. Riberg, J. Kärner, J. Vilms, K. Päts, J. Raamot, A. Leetsmann, H. Kask, K. Saral.

Juhatab A. Vallner.

Protokoll kirjutab M. Kiirats.

Päevakord:

1. Maakoolivalitsuse ajutine korraldus.
2. Maa tervishoiu osakonna korraldus.
3. Jooksvad asjad.

1. Eestimaa koolivalitsuse ajutine korraldus.

§ 19 ja 20 võetakse P. Põllu poolt ette pandud kujul vastu. Niisama uus § 27 ja § 28. Otsustatakse: Koolivalitsuse ajutise korralduse eelnõu sel kujul, nagu ta teisel lugemisel vastu on võetud, seniks maksuma panna, kuni kolmandal lugemisel vastu võetud on, kui järgmisel päeval mitte üleüldist avalikku Maanõukogu koosolekut pidada ei saa. (Vaata protokoll nr. 25, lisa nr. 1.)

2. Maakondade (linnade) tervishoiu osakonna instruksiooni projekt.

Selle järele minnakse päevakorras edasi: nimelt võetakse maavalitsuse tervishoiu osakonna instruksiooni projekt arutusele. (Vaata lisa nr. 1.)

§ 1 võetakse järgmisel kujul vastu:

„Maavalitsuse tervishoiu osakond seisab koos arsti, veterinaar ja rohu-teaduse toimekonnast. Abiorganiteks osakonnale on maa tervishoiunõukogud ja arstide päev.“

K. Päts teeb ettepaneku § 5 ja 6 ühendada. Otsustatakse see ettepanek vastu võtta. § 7 kukub välja, sellepärast et sarnane määrus üleüldine välja töötatakse.

§ 12 kohta seletab K. Saral, et punkt b) all ülesloetud liikmete kokkusead mitte küllalt selge ei ole. Paneb ette, et eelnõu ettepanija seda punkti selgemini välja töötaks.

K. Päts paneb ette väiksematest linnadest, kus tervishoiu osakondasid ei ole,

asemikku tervishoiu nõukogusse linnametite poolt kutsuda.

K. Saral teeb ettepaneku, § 12 punkt b) ja c): § 12 parandada, et kaks liiget valitakse tervishoiu nõukogu poolt, niisama maakondades ja linnades.

§ 15 kohta teeb J. Temant ettepaneku, sõna „juhtnõõrideks“ välja jätta ja asemele panna „antakse teada“.

J. Reintam paneb ette „arstide päev“ välja jätta ja selle asemele panna „Tervishoiu kogu“.

K. Saral paneb ette „arstide päeva“ „tervishoiu päevaks“ nimetada. Otsustatakse K. Sarali ettepanek vastu võtta 10 häälega 7 vastu.

K. Saral annab teada, et tema sel korral, kui § 1 ja 2 arutati, koosolekul ei olnud ja et tema sel puhul vastuvõetud otsusega, et ainult arst võib maavalitsuse tervishoiu osakonna juhataja olla, nõus ei ole ja oma isearvamise juurde jääb.

3. Arupärimine Tallinna streikide asjus.

Võetakse arutusele arupärimine maavalitsuse töösakonna juhatajale, mis järgmiselt käib:

Eesti Ajutise Maanõukogu esimehele.

Meie, allkirjutajad Eesti Maanõukogu liikmed, palume Maanõukogu koosolekul Eesti Maavalitsuse Töösakonna juhatajale järgmist arutamisele võtta:

Tallinnas, meie kodumaa suuremas linnas, kestavad praegu streigid. Streigib osa vabrikuid, streigivad äriteenijad, kojamehed ja joogiainete valmistuse teenijad. Need streigid ei puuduta mitte üksi võitlevaid pooli, vaid puudutavad kõige teravamalt ka kogu meie seltskonda.

Praegusel ajal, kus külgehakkavate haiguste laialilagunemise hädaoht suur, seisavad Tallinna uulitsad koristamata, täis sõnnikut ja mustust. Nii on viimaselt puudutatud streik iseäranis tähtis seltskonnale.

Eesti Maavalitsuse töösakonna üheks otsekoheseks ülesandeks on streigi ärahoidmise ja tekkinud streikide lõpetamiseks kaasa aidata, selleks oma juhtivat kätt külge pannes.

Neil põhjustel palume Eesti Maavalitsuse töösakonna juhatajale järgmist arupärimist peakoosoleku kaudu ette panna:

1. Kas on Eesti Maavalitsuse töösakonna juhatajal teada, et Tallinnas streigid käimas;

2. kui töösakonna juhatajal nimetatud streigid teada, mis on tema nende lõpetamiseks ette võtnud;

3. kui töösakonna juhataja nimetatud streikide lõpetamiseks midagi ette võtnud ei ole, mis mõtleb ta siis sellel alal tulevikus ette võtta.

Seda arupärimist palume rutulikuks tunnistada.

Tallinnas, 10. augustil 1917.

Eesti Maanõukogu liikmed:

J. Vilms.

P. Johanson.

J. Koort.

J. Vilms annab seletust streikide laialilagunemise ja uute streikide võimaluse kohta ja põhjendab arupärimist.

Arupärimine tunnistatakse rutuliseks.

K. Konik seletab, et viimastel päevadel haigeksjäämist arv (iseäranis desinterie) linnas kõrgem on, kui loomulikul ajal.

Olen ettepaneku teinud, et seaduslikud määrused, mis linna poolt tervishoiu alal on välja antud, peaksid täielikult maksma saama pandud.

Juhataja lõpetab koosoleku, sest et kvoorumi ei ole, ja lükkab arupärimise otsustamise, selle järele kui koosolek töö- ja hoolekandmise osakonna juhataja V. Masiku seletuse streigi käigu kohta ära on kuulunud, järgmise koosoleku peale edasi.

4.

Järgmine koosolek on reedel 11. augustil kell 4 p. l.

J. Temant (*allkiri*).

H. Kask (*allkiri*).

Ar. Vallner (*allkiri*).

M. Kiirats (*allkiri*).

LISAD.

LISA nr. 1.

Maavalitsuse tervishoiu-osakonna instruksiooni projekt.

(Kokkuseatud Maavalitsuse tervishoiu osakonna juhataja Dr. K. Konik'ult.)

§ 1. Maavalitsuse tervishoiu-osakonna ja ühtlasi ka arsti-toimekonna juhatajaks on arst; teiste toimekondade juhatajad on eriteadlased, veterinar-toimekonnas — loomaarst, apteki-toimekonnas — provisor.

§ 2. Maavalitsuse tervishoiu-osakonna juhataja, kes Maanõukogu poolt valitakse ja ühtlasi maavalitsuse liige on, vastutab osakonna tegevuse eest Maanõukogu ees.

§ 3. Maavalitsuse tervishoiu-osakond seab aasta eelarve ja aruande kokku ja paneb mõlemad maavalitsuse kaudu Maanõukogule harutamiseks ja kinnitamiseks ette.

§ 4. Maavalitsuse tervishoiu-osakond töötab eelarve piirides iseseisvalt. Lisakredidi tarbekorral pöörab osakond maavalitsuse kaudu Maanõukogu poole.

§ 5. Osakonna nõupidamistelt, mis osakonna ja toimekondade juhatajatest koos seisab, võtab osa, Tallinna, kui kubermangu linna tervishoiuameti juhataja.

§ 6. Osakonna juhataja võib nõupidamistele eriteadlasi ja asjatundjaid kutsuda.

§ 7. Maavalitsuse tervishoiu-osakonna asjaajamise paberitele kirjutavad alla osakonna juhataja ja sekretär. Osakonna juhataja äraolemisel kirjutab tema asemel alla veterinar-toimekonna juhataja.

§ 8. Maavalitsuse tervishoiu-osakonna tegevuskavasse käib ülem-valitsus ja valvus Eestimaa piirides olevate tervishoidliste asutuste üle ja hoolekandmine rahva tervishoiu jne. eest, mis maakondade (linnade) tervishoiu-osakondade instruksionis § 8 tähendatud.

§ 9. Maavalitsuse tervishoiu-osakonna otsekohese valitsuse alla käivad seesugused asutused ja haigemajad ja hospitalid, millel ülemaaline ülesanne on. (Kubermangu haigemaja jne.)

§ 10. Maavalitsuse tervishoiu-osakond kogub kokku maakondade ja linnade tervishoiu-osakondade kaudu tervishoiu osasse puutuva statistika, eelarved ja aruanded ja töötab nad välja.

Maa tervishoiu-nõukogu.

§ 11. Maavalitsuse tervishoiu-osakonna kollektivorganiks on Maa tervishoiu-nõukogu.

§ 12. Maa tervishoiu-nõukogu seisab koos:

a) Maavalitsuse tervishoiu-osakond,
b) kaks liiget igast maakonnast, üks arstide-kollegiumi ja teine maakonna tervishoiu-osakonna poolt,

c) kaks liiget igast linnast, üks arstide-kollegiumi ja teine linna tervishoiu-osakonna poolt.

Tähendus: Kus maakond ja linn tervishoiu töös ühinenud, saadab maa tervishoiu-nõukogusse arstide-kollegium kaks liiget ja osakond ühe liikme.

§ 13. Maa tervishoiu-nõukogu tuleb kaks korda aastas kokku 25-mal märtsil ja 25. septembril. Maa tervishoiu-nõukogu koosolekuid juhatab maavalitsuse tervishoiu-osakonna juhataja ja sekretär. Otsused tehakse lihthääleenamusega. Maa tervishoiu-

nõukogu võib oma koosolekutele asjatundjaid ja eriteadlasi nõuandva häälega kutsuda, niisama võivad nõukogu koosolekutest nõuandva häälega osa võtta kõik Eestimaa omavalitsuse-asutustes teenistuses olevad arstid, loomaarstid, rohuteadlased, lahutusteadlased, arhitektid ja veevärkide ja kanalisatsioonide juhatajad.

§ 14. Maa tervishoiu-nõukogu harutamise alla käivad kõik avaliku tervishoiusse puutuvad küsimused, uuenduste ja sundusliste määruste kavad ja nende väljatöötamine, küsimused ja projektid pannakse päevakorrale maavalitsuse tervishoiu-osakonna juhataja ja maa tervishoiu-nõukogu enese poolt. Maa tervishoiu-nõukogus välja töötatud ja vastuvõetud projektid ja määrused tervishoiu alal,

paneab maavalitsuse tervishoiu osakonna juhataja maavalitsuse kaudu maapäevale ette.

Arstide päev.

§ 15. Arstide päev seisab koos kõikidest Eestimaa omavalitsuse asutustes teenistuses olevatest arstidest ja loomaarstidest. Arstide päevast võivad osa võtta kõik Eestimaa piirides praktiseerivad arstid ja loomaarstid. Arstide päeva kokkutuleku aja, koha määrab ära ja seab päevakorra kokku eelmine Maa tervishoiu-nõukogu. Arstide päev peetakse ära kõige vähemalt iga kolme aasta jooksul üks kord. Arstide päeva juhatus on valitav, otsused tehakse liht hääleenamusega ja on juhtnööriks Eestimaa omavalitsuse tervishoiu-osakondade tegevusele.